

Armoede is de laatste jaren en maanden stilaan uit de coulissen van de samenleving gekropen en via de media in documentaires, reportages, getuigenissen en verhalen stilaan tot een maatschappelijk agendapunt geëtaled. Tientallen jaren was het een probleem dat verstopt zat in de magazijnen van de samenleving, weggemoffeld in het politieke debat en besluitvorming.

Daar is nu een kentering in gekomen. Dat is even belangrijk als noodzakelijk. De aanwezigheid vandaag en de standpunten van de vertegenwoordigers van de democratische partijen zijn daar een uiting van.

Want hoe je het ook bekijkt, de armoede daalt niet en de kinderarmoede blijft stijgen.

Armoede splitst de samenleving in mensen die erbij behoren en zij die er niet bijhoren. Gisteren berichtte *De Standaard* nog dat ook in het onderwijs de segregatie toeneemt. ASO voor de enen BSO voor de anderen. Armoede ondermijnt de samenleving, tast haar veerkracht aan en dus moet dit thema nog meer prominent op de politieke agenda, bij de parlementsverkiezingen en bij de regeringsvorming.

Opvallend is wel dat de vernieuwde belangstelling niet altijd gepaard gaat met een hernieuwde visie op het probleem. De veronderstellingen blijven even hardnekkig als het aantal armen.

De eerste ideologische veronderstelling steunt op een fixatie op de economische groei. Als de taart maar groter wordt dan zullen de armen er ook op vooruit gaan, is de gedachte. De laatste vijftientig jaar is de economie inderdaad gegroeid en de welvaart in België gestegen. Het percentage armen stagneert echter rond de 15%. Meer zelfs. Volgens een studie van het Centrum voor Sociaal Beleid (CSB) van de Universiteit Antwerpen is de inkomenskloof tussen mensen met een uitkering en het netto nationaal inkomen per hoofd van de bevolking, groter geworden. Het modale inkomen ligt nu 23 procent hoger ligt dan in 1990. Mensen die van het OCMW leven moeten het met 31 procent minder doen. Prof. Bea Cantillon (CSB) noemde dit onlangs 'regelrecht systeemfalen'.

De tweede veronderstelling is deze van het individueel schuldmodel. In een tijdperk waarin succes en rijkdom als een louter gevolg van individueel streven wordt beschouwd wordt de schuldvraag voor falen en armoede zonder veel nuances bij hetzelfde individu gelegd. Eigen schuld, dikke bult. Armoede bestrijden wordt louter een individuele opdracht, dat doe je zelf.

De derde veronderstelling die uit de twee andere voortkomt is het eenzijdig activeringsdiscours dat permanent van stal wordt gehaald om het armoedebeleid te inspireren. Het klopt dat fatsoenlijk werk mensen een inkomen verschaft, hen integreert in de samenleving en hen minder isoleert. De manier echter in het beleid toegepast wordt lijkt meer op een eenzijdig sanctioneringbeleid waarbij een hele groep wel minder inkomsten (degressiviteit van de uitkeringen van langdurig werklozen) heeft maar geen reëel perspectief op werk. Armoede bestrijden wordt dan soms de armen bestrijden.

Tegenover deze veronderstellingen willen wij een aantal meer hoopvolle stellingen naar voren brengen.

Ten eerste dat een fatsoenlijke en rijke samenleving het zich niet kan permitteren dat bijna 1,5 miljoen mensen over te weinig middelen beschikken om rond te kunnen komen. Daarom blijven wij eisen dat de laagste uitkeringen opgetrokken worden, minstens tot de armoedegrens, dat er een voldoende aanbod is aan sociale woningen en, dat mensen niet bibberend de winter moeten trotseren.

Te tweede dat we solidariteit, herverdeling, twee belangrijke woorden en waarden, terug als politiek trefwoord gebruiken. De strijd tegen armoede zal geld kosten maar kan ook gevoerd worden door herverdeling, door bestaande mechanismen te heroriënteren door bestaande regelingen doelmatiger en rechtvaardiger te maken.

In dat kader hebben we vandaag een breed gedragen voorstel gedaan m.b.t. tot de kinderbijslag, waarvoor Vlaanderen door de zesde staatshervorming grotendeels bevoegd wordt.

In ons voorstel behouden we de kinderbijslag als onvoorwaardelijk recht, blijven we pleiten voor een universeel systeem maar verhogen we de selectiviteit. 'Selectiviteit binnen de universaliteit', zoals wijlen prof Deleeck het 25 jaar geleden omschreef. We

blijven de globale architectuur koesteren, die kan rekenen op een grote legitimiteit, maar we maken ze doelmatiger en rechtvaardiger.

Tevens vragen wij dat de kinderbijslag welvaartsvast wordt gemaakt. Het CSB rekende immers uit dat als de uitkeringen de stijging van de welvaart hadden gevolgd ze nu tussen de 14 en 31 procent hoger zouden liggen.

We hopen met dit breed gedragen standpunt de politieke discussie over armoedebestrijding te stimuleren met de hoop dat dit onderwerp in de kiescampagne niet ondergesneeuwd geraakt in strategische en tactische politieke manoeuvres.

Uiteraard is een hervorming van de kinderbijslag niet het enige wondermiddel om de armoede en de kinderarmoede te laten dalen, daar zijn nog andere maatregelen en ingrepen voor nodig. Maar een hervorming van de bijslag kan wel een significante bijdrage leveren in de daling van de armoede.

Bovendien maakt het deel uit van een middenveldoffensief om een armoedebeleid te activeren dat afscheid neemt van voorbijgestreefde veronderstellingen, recepten en taboes.

Kinderarmoede bestrijden is niet alleen zaak van on-shot maatregelen (zoals de kindpremie) of fondsen maar maakt deel uit van een breder maatschappelijk-politiek project dat de samenleving warmer wil maken. Het is dus zeker geen zaak van koude repressie, ontoereikende uitkeringen of de creatie van mini-jobs.

Daarom zullen we de volgende weken en maanden mensen informeren en mobiliseren om dit ander armoedebeleid in de verf te zetten. Want zoals u allen weet: 'geen beweging in de wetstraat zonder beweging op de straat'.